

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku B. Sp. z o.o. w W. obecnie Syndyka masy upadłości B. Sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.
przy udziale zainteresowanej J. M.
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 października 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. odstępuje od obciążania Syndyka upadłego sp. z o.o. B. kosztami postępowania kasacyjnego strony pozwanej.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 15 kwietnia 2015 r. oddalił apelację skarżącej spółki z o.o. B. w W. od wyroku Sąd Okręgowego w W. z 17 lipca 2014 r., który oddalił odwołanie spółki od decyzji pozwanego organu rentowego z 28 stycznia 2013 r., stwierdzającej, iż J. M., wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług, podlegała ubezpieczeniom społecznym od 9 do końca listopada 2005 r. Spór dotyczył rodzaju umowy. Sądy pierwszej i drugiej instancji ustaliły i oceniły, że praca była wykonywana na podstawie umowy o świadczenie usług, do

której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Stanowiło to tytuł podlegania ubezpieczeniom.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania spółka wskazała na podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne to pytanie: *„czy gotowy zestaw promocyjny produktów kosmetycznych obejmujący określoną ilość składników wchodzących w skład zestawu oraz wymagający jego przygotowania od podstaw, tj. złożenia kartonika, przez odpowiedni dobór elementów składowych, aż po jego zapakowanie jest dziełem, tj. wytworem indywidualnym wykonawcy”*.

Skarga kasacyjna jest też oczywiście uzasadniona, *„ponieważ Sąd Apelacyjny naruszył wskazane wyżej (w podstawach kasacyjnych) przepisy postępowania, a to art. 378 § 1 k.p.c. oraz naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz przepisy prawa materialnego”*.

Pozwany wniósł o nieprzyjęcie skargi do rozpoznania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Istotne zagadnienia prawne ujęte lakonicznie (wyżej *in extenso*) nie jest wykluczone. Jednak ma swoją wartość, gdy spełnia warunki metodyczne i merytoryczne. Chodzi o brak wskazania przepisu lub przepisów prawnych, w których osadzone miałyby być zagadnienie prawne, a przede wszystkich z których wynikałaby jego istotność. Istotne zagadnienie prawne to problem jurystycznie doniosły, o ważkim znaczeniu dla dziedziny lub systemu prawa, opracowany na podstawie analizy prawa, orzecznictwa a nawet doktryny, po której to wpierw sam skarżący może stwierdzić, że takie zagadnienie rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy. Brak wskazania regulacji prawnej i sama treść wniosku pozwalają sądzić, że sformułowane zagadnienie jest pochodną konkretnej sytuacji w sprawie. Jednak funkcja pierwszej podstawy przedsądu nie może być redukowana do rozwiązywania wszelkich problemów (kazusów), gdyż

wówczas postępowanie kasacyjne nie miałoby granic i stałoby się kolejną (powszechną) instancją. Innymi słowy istotne zagadnienie prawne nie może polegać na odpowiedzi na pytanie czy określony zestaw promocyjny produktów kosmetycznych, przez odpowiedni dobór elementów i dalej aż po zapakowanie jest dziełem. Zwykła wykładnia i stosowanie prawa nie jest podstawą przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.; por. też art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Wniosek nie wykazuje również, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Skarżąca błędnie zakłada, że na etapie przedsądu ocenia się podstawy kasacyjne (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). We wniosku podała, że *„skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Apelacyjny naruszył wskazane wyżej przepisy postępowania, a to art. 378 § 1 k.p.c. oraz naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz przepisy prawa materialnego”*, czyli odwołuje się bezpośrednio do podstaw kasacyjnych. Rzecz jednak w tym, że podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Oznacza to, że skarżąca powinna samodzielnie, czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych wskazać i wykazać takie naruszenie konkretnych przepisów prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona bo objęty nią wyrok jest wadliwy. Innymi słowy wniosek odwołujący się do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. podlega rozpoznaniu w zakresie jego samodzielnych zarzutów i uzasadnienia. Odwołuje się do zarzutów procesowych – naruszenia art. 378 § 1 k.p.c., art. 380 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. – jednak treść zarzutów jest ogólna i z tej przyczyny nie pozwala ocenić, czy Sąd Apelacyjny uchybił tym przepisom postępowania, a tym bardziej w stopniu mogącym mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Taki reżim obowiązuje w ocenie procesowej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), a więc jest aktualny w większym stopniu w ocenie szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż tu znaczenie ma nie zwykła lecz aż oczywista zasadność naruszenia.

Naruszenie procesowe musi mieć też istotny wpływ na wynik sprawy, czyli na zastosowanie prawa materialnego. Nie można tego stwierdzić nie tylko ze względu na ogólność zarzutów procesowych, ale dlatego że w sprawie został

zebrany niemały materiał dowodowy i zasadnicze okoliczności nie są sporne. W szczególności co do literalnej treści umowy i faktycznej jej realizacji, wykonywania pracy i jej rozliczania. Uzasadnienie wyroku jest klarowane w warstwie faktycznej i prawnej (art. 328 § 2 k.p.c.). Sąd mógł uznać, że okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione do rozstrzygnięcia (art. 217 § 3 k.p.c.).

Wiążą zatem ustalenia stanu faktycznego na których oparto zaskarżony wyrok (art. 398¹³ § 2 k.p.c. ma odpowiednie zastosowanie na etapie przedsądu). Sąd ustalił zasadniczo, że strony nie sprecyzowały w sposób zindywidualizowany konkretnego dzieła, a jedynie określoną pracę. Polegała na konfekcjonowaniu i pakowaniu kosmetyków. Schemat wykonania zestawu i forma zapakowania nie były dowolne. Zainteresowana wykonywała powtarzalne i proste czynności fizyczne. Wymagano od niej starannego wykonania czynności. Efekt pracy nie mógł być uznany za dzieło w rozumieniu umowy o dzieło. Na tle takich ustaleń nie można stwierdzić błędnej subsumcji prawa materialnego, przez rozstrzygnięcie, że strony zawarły umowę o świadczenie usług. Zasada swobody umów nie jest nieograniczona, nawet na gruncie prawa cywilnego (art. 353¹ k.p.). Umowa nie może być sprzeczna z ustawą (art. 56 k.c., art. 58 k.c.). Wola stron należy do ustaleń stanu faktycznego w sprawie, wiąże więc w ocenie zarzutu naruszenia art. 65 § 2 k.c.

Sąd Apelacyjny ocenił spór nawet dalej niż zarzut wniosku, gdyż stwierdził, że celem stron umowy było obejście prawa w celu uniknięcia obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Stwierdził więc zachowanie wskazujące na instrumentalne stosowanie umowy o dzieło. Nie decydował więc nowy produkt handlowy lecz określona praca, czyli stale powtarzalne czynności, konieczne do powstania określonego wyniku, w zależności takiej jak w wykonywaniu pracy na podstawie zlecenia. Zastosowanie prawa materialnego mieści się więc w granicach wykładni i stosowania prawa (art. 734 k.c. w związku z art. 750 k.c. oraz art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1 oraz 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Nie można też pominąć, że Sąd Najwyższy odmówił już przyjęcia do rozpoznania kilku skarg kasacyjnych spółki z podobnym przedmiotem sporu i

treścią wniosków (postanowienia z 23 marca 2016 r. w sprawach o sygn. II UK 265/15, 295/15, 321/15, 350/15, 380/15).

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. w związku 144 ust. 1 ustawy z 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe, wobec ogłoszenia upadłość spółki z o.o. B. w W. i wstąpienia Syndyka w miejsce upadłej.